

УДК 342.9

О. В. Брусаковакандидат філософських наук,
декан факультету № 6

Харківського національного університету внутрішніх справ

**ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ АЕРОПОРТІВ І ЦИВІЛЬНИХ АЕРОДРОМІВ
В УКРАЇНІ**

Постановка проблеми. В умовах недостатньої стабільності розвитку та функціонування відповідної сфери суспільних відносин, відсутності сталих та ефективних механізмів їх саморегуляції, особливого значення набуває діяльність держави в особі її компетентних органів в напрямку здійснення їх державного регулювання. З огляду на багатоаспектність і складність суспільних відносин в сфері авіації, а також на те, що авіаційна галузь в Україні знаходиться на початкових етапах свого розвитку, здійснення її державного регулювання є не просто актуальним, а й украй необхідним напрямком діяльності компетентних суб'єктів. При цьому першорядне значення набуває здійснення державного регулювання діяльності аеропортів і цивільних аеродромів як одних з основоположних складових авіаційної галузі.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Як предмет наукових пошуків, поняття, сутність та зміст державного, в тому числі й адміністративно-правового, регулювання виступали в працях наступних учених-правознавців: В.Б. Авер'янов, А.П. Альохін, Д.М. Бахрах, О.І. Безпалова, Ю.П. Битяк, І.П. Голосніченко, С.В. Ківалов, В.К. Колпаков, Т.А. Лагковська, В.Я. Малиновський, В.Б. Пчелін, В.П. Тимошук, М.К. Якимчук та ін. Проведені значеними вченими наукові дослідження мають велике теоретичне й практичне значення як в аспекті визначення категорії «державне регулювання», так і встановлення сутності та змісту по відношенню до окремих сфер суспільних відносин. Разом із тим, доводиться констатувати, що саме визначенню сутності та змісту державного регулювання саме діяльності аеропортів і цивільних аеродромів увага майже не приділялася, а стрімке оновлення чинного національного законодавства, що регулює дану сферу суспільних правовідносин, обумовлює здійснення додаткових наукових пошуків і визначає актуальність обраної тематики. Тому мета представленої наукової статті полягає у визначенні сутності та змісту державного регулювання діяльності аеропортів і цивільних аеродромів.

Виклад основного матеріалу. Визначення особливостей державного регулювання діяльності аеропортів і цивільних аеродромів викликає необхідність здійснення аналізу положень чинного

національного законодавства, а також позицій учених-правознавців щодо розуміння сутності категорії «державне регулювання» в її загальному значенні, тобто в такому, що може бути використано по відношенню до будь-яких суспільних відносин. Так, окремі з науковців відмічають той факт, що термін «державне регулювання» в наукових дослідженнях широко починають вживати з середини 90-х років минулого століття. У своїй більшості такі наукові дослідження були присвячені втручання держави в ринкову економіку, тим самим акцентувалась увага на особливості цього явища та відмінності його від існуючого в радянському суспільстві державного управління. Як цілком слушно з цього приводу зауважує О.Ш. Чомахашвілі, згодом термін «державне регулювання» знайшов своє відображення й у нормативно-правових актах, зокрема законах, однак не дивлячись на те, що багато нормативно-правових актів у своїй назві мають словосполучення «державне регулювання», визначення самого поняття «державне регулювання» в них відсутнє [1, с. 26]. Прикладом таких нормативно-правових актів можуть слугувати наступні: Закон України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» від 14 вересня 2006 року; Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12 липня 2001 року; Закон України «Про державне регулювання у сфері комунальних послуг» від 9 липня 2010 року; Закон України «Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції» від 17 липня 1997 року; тощо. Не дивлячись на те, що як у назві вказаних законів України, так і в їх тексті, зокрема в назвах їх окремих розділів, використовується термін «державне регулювання», визначення його сутності в чинному законодавстві України відсутнє, що може в повній мірі розглядатися як недолік нормативної регламентації відповідних сфер суспільних відносин, у тому числі досліджуваної.

Визначаючи сутність державного регулювання певної сфери суспільних відносин, окремі з вчених акцент ставлять на суб'єктах такої діяльності, інші – на засобах такої діяльності. На нашу думку, найбільш вдалим, зокрема збалансованим, виглядає той підхід, що був представлений авторським колективом шеститомної юридичної

енциклопедії. Так, на думку науковців, державне регулювання – це здійснення державою комплексних заходів (організаційних, правових, економічних тощо) в сфері соціальних, економічних, політичних, духовних та інших суспільних процесів з метою їх упорядкування, встановлення загальних правил і норм суспільної поведінки, а також запобігання негативним явищам у суспільстві. Державне регулювання, наголошують учені, має здійснюватися в інтересах всього суспільства як для стимулювання та активізації необхідних суспільству видів діяльності, так і для обмеження або заборони нелегітимних форм і видів господарювання [2, с. 118]. Представлене визначення сутності державного регулювання вважається найбільш вдалим, оскільки в ньому доволі органічно акцентовано увагу як на суб'єктах і меті такої діяльності, так і засобах, за допомогою реалізації яких вона досягається. Разом з тим, з приводу запропонованого вище визначення сутності державного регулювання певної сфери суспільних відносин, вважаємо за необхідне відмити й деякі його недоліки. Зокрема, мова йде про те, що в наведеному варіанті відсутні згадки про те, що державне регулювання відповідної діяльності здійснюється компетентними суб'єктами на основі нормативно закріплених приписів.

З урахуванням наведених вище позицій особливості державного регулювання діяльності аеропортів та цивільних аеродромів слід розглядати з урахуванням декількох аспектів: мети такого регулювання; суб'єктів, уповноважених здійснювати таку діяльність; засобів, за допомогою реалізації яких здійснюється вплив на вказану сферу суспільних відносин. При цьому слід мати на увазі, що всі з наведених аспектів державного регулювання досліджуваного різновиду діяльності знайшли свою об'єктивізацію в положеннях відповідного нормативно-правового акта.

Так, в якості основоположного нормативно-правового акта, на основі якого здійснюється державне регулювання всіх без винятку суспільних відносин, слід розглядати Конституцію України від 28 червня 1996 року. Саме на рівні даного нормативно-правового акта визначено правовий статус окремих з суб'єктів державного регулювання діяльності аеропортів і цивільних аеродромів: Верховної Ради України (Розділ IV); Президента України (Розділ V); Кабінету Міністрів України та інших органів виконавчої влади (Розділ IV). Окрім цього, саме в положеннях Основного Закону України знайшли своє закріплення загальноправові принципи, на основі яких побудову будь-якої діяльності, – верховенство права (ст. 8); законність (ст. ст. 8, 9); рівність перед законом (ст. 24); тощо. Наприкінці, Конституцію України слід розглядати в якості нормативно-правового акта, що є правовим підґрунтям для всього іншого за-

конодавства, оскільки згідно зі ст. 8 закони й інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України та повинні відповідати їй [3].

Так, наприклад, правовий статус окремих з вказаних вище суб'єктів державного регулювання діяльності аеропортів і цивільних аеродромів деталізовано на рівні наступних законів України: Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10 лютого 2010 року; Закон України «Про комітети Верховної Ради України» від 4 квітня 1995 року; Закон України «Про Раду національної безпеки і оборони України» від 5 березня 1998 року; Закон України «Про Кабінет Міністрів України» від 27 лютого 2014 року; Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» від 17 березня 2011 року; тощо. У цьому контексті слід відмітити те, що здійснення значною кількістю суб'єктів, які при цьому є представниками різних гілок влади, державного регулювання діяльності аеропортів і цивільних аеродромів, є додатковим свідченням того, що категорія «державне регулювання» є доволі складною та багатоаспектною. Діяльність з державного регулювання відповідної сфери суспільних відносин, у тому числі досліджуваної, здійснюється державою через значну кількість суб'єктів державно-владних повноважень. Ось чому правовою основою державного регулювання діяльності аеропортів і цивільних аеродромів є нормативно-правові акти, які приймаються не тільки органами виконавчої влади, а й іншими суб'єктами, уповноваженими здійснювати таку діяльність. При цьому в якості одного з основних серед таких актів слід розглядати Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 року. В положеннях даного нормативно-правового акта не йдеться про безпосереднє державне регулювання діяльності аеропортів і цивільних аеродромів, а використовується більш ширша конструкція – державне регулювання в галузі авіації та використання повітряного простору. Окрім цього, слід вказати на те, що в положеннях Повітряного кодексу України наводиться визначення сутності аеропорту й аеродрому [4].

Окрему увагу слід звернути на те, що визначенню особливостей державного регулювання даної сфери суспільних відносин присвячений Розділ II «Система державного регулювання в галузі авіації та використання повітряного простору України» Повітряного кодексу України. Як вказано в наведених законодавчих приписах, державне регулювання діяльності в галузі авіації та використання повітряного простору України полягає в формуванні державної політики та стратегії розвитку, визначенні завдань, функцій, умов діяльності в галузі авіації та використання повітряного простору України, застосуванні заходів безпеки авіації, прийнятті загальнообов'язкових авіаційних правил України, в здійсненні держав-

ного контролю за їх виконанням та встановленні відповідальності за їх порушення [4].

Активну роль у здійсненні державного регулювання діяльності аеропортів і цивільних аеродромів, як орган законодавчої влади, приймає Верховна Рада України. Про роль даного органу влади свідчить як аналіз прийнятих нею законів, про які мова йшла вище, так і ряду інших нормативно-правових актів. Так, наприклад, Закон України «Про концесію» від 3 жовтня 2019 року, визначає правові, фінансові й організаційні засади реалізації проектів, що здійснюються на умовах концесії, з метою модернізації інфраструктури та підвищення якості суспільно значущих послуг [5]. Слід відмітити те, що організаційно-правові засади взаємодії державних партнерів з приватними партнерами й основні принципи державно-приватного партнерства на договірній основі визначено в положеннях Закону України «Про державно-приватне партнерство» від 1 липня 2010 року [6]. У цьому контексті також слід назвати Закон України «Про оренду державного та комунального майна» від 3 жовтня 2019 року. Можна назвати ще ряд законів України, на основі положень яких здійснюється державне регулювання діяльності аеропортів і цивільних аеродромів: Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23 травня 2017 року; Закон України «Про географічні назви» від 31 травня 2005 року; Закон України «Про транспорт» від 10 листопада 1994 року; Закон України «Про державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації» від 21 березня 2017 року; тощо.

У контексті досліджуваного питання варто відмітити те, що на сьогодні відсутній єдиний нормативно-правовий акт, положення якого б визначали як особливості правового статусу аеропортів і цивільних аеродромів, так і аспекти здійснення державного регулювання їхньої діяльності. Фахівці відмічають, що прийняття такого нормативно-правового акта повинно врегулювати критичні аспекти, що стримують розвиток аеропортів України, а відповідно і всього авіаринку. Зокрема, таке законодавство вирішуватиме питання резервування та захисту від зміни цільового використання чи незаконної забудови земель в радіусі 50 км навколо аеропортів, необхідних для розбудови інфраструктури аеропортів на період 20-30 років; спрощення процедур отримання міжнародного статусу регіональними аеропортами; врахування особливостей аеропортів відносно оподаткування та розвитку авіаційної і неавіаційної діяльності; розмежування функцій державного регулювання (економічного та технічного) та управління аеропортами; удосконалення системи регулювання аеропортових зборів. Також законом має врегулюватися спрощення процедури для передання чи продажу за залишковою вартістю надлишкового майна державних авіаційних підприємств [7].

У цілому погоджуючись з позицією щодо необхідності прийняття спеціального закону, положення якого б визначали наведені аспекти функціонування аеропортів і цивільних аеродромів, відмітимо, що дана проблематика не нова, зокрема, про необхідність її вирішення розмови ведуться з початку століття.

Так, одним з провідних суб'єктів державного регулювання діяльності аеропортів і цивільних аеродромів є Кабінет Міністрів України. Постановою Кабінету Міністрів України від 9 листопада 2000 року № 1684, затверджено Концепцію реформування транспортного сектору економіки, метою якої є прискорення розвитку транспортної системи України, її інтеграції в європейську та світову транспортні системи. У даному нормативно-правовому акті визначено, що одним з пріоритетних напрямів державного регулювання за окремими видами транспорту є зокрема авіаційний транспорт, що передбачає вдосконалення нормативно-правового забезпечення приватизації авіакомпаній, акціонування аеропортів, розмежування авіаційних підприємств (аеропорти, авіаційні компанії) та допоміжних служб і формування ринку вантажних авіаперевезень. При цьому окремо наголошено на необхідності розроблення проекту Закону України «Про аеропорти» [8]. Серед основних завдань і заходів Державної програми розвитку транспортно-дорожнього комплексу України на 2000-2004 роки, схваленої постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2000 року № 1931, окремо було передбачено поліпшення нормативно-правового забезпечення діяльності транспортно-дорожнього комплексу, зокрема вдосконалення нормативно-правової бази шляхом розроблення проекту Закону України «Про аеропорти» [9]. Про необхідність врегулювання діяльності аеропортів шляхом розроблення проекту Закону України «Про аеропорти» йшлося й у Плані законопроектної роботи на 2001 рік, затвердженого постановою Кабінету міністрів України від 25 червня 2001 року № 704. У всіх з наведених вище нормативно-правових актах відповідальним за розроблення вказаного акта законодавства було визначено Міністерство транспорту України, яким було видано наказ «Про заходи щодо виконання плану законопроектної роботи на 2001 р.» від 6 липня 2001 року № 419, зокрема відповідальним за розроблення вказаного законопроекта призначено Укравіатранс та Департамент нормативно-правового забезпечення [10].

Аналіз положень наведених позицій, у тому числі викладених компетентними суб'єктами на рівні відповідних нормативно-правових актів, свідчить про те, що розмови про необхідність прийняття єдиного нормативно-правового акта, який би визначав правові засади державного регулювання діяльності аеропортів і цивільних аеродромів ве-

дуться доволі давно. Таким нормативно-правовим актом, на нашу думку, повинен стати Закон України «Про аеропорти», оскільки в складі будь-якого аеропорту є відповідний аеродром. При цьому, якщо правові аспекти державного регулювання аеропортів і цивільних аеродромів будуть врегульовані на рівні закону, це буде сприяти стабільності нормативної регламентації даної сфери суспільних відносин. На сьогодні ж більшість аспектів нормативної регламентації діяльності аеропортів і цивільних аеродромів зосереджено в положеннях підзаконних нормативно-правових актів.

Так, як зазначалося вище, одними з провідних суб'єктів державного регулювання діяльності аеропортів і цивільних аеродромів є Президент України та Кабінет Міністрів України. Зокрема, Президент України регулює дані суспільні відносини шляхом прийняття відповідних нормативно-правових актів, в якості прикладу яких можна назвати наступні: указ Президента України «Про заходи щодо забезпечення розвитку цивільної авіації» від 21 грудня 1994 року № 790/94, яким Кабінету Міністрів України доручалось розробити Концепцію розвитку цивільної авіації, в якій передбачити будівництво нових, реконструкцію, ремонт та експлуатацію існуючих аеропортів, а також питання спільного використання цивільних та військових аеродромів; указ Президента України «Про заходи щодо впровадження в Україні єдиної системи проведення авіаційних робіт з пошуку і рятування» від 2 вересня 1997 року № 937/97; указ Президента України «Про запровадження ліцензування діяльності господарюючих суб'єктів у сфері природних монополій» від 17 листопада 1998 року № 1257/98; тощо.

Особливе місце серед суб'єктів, уповноважених здійснювати державне регулювання діяльності аеропортів і цивільних аеродромів, посідають центральні органи виконавчої влади. Зокрема, відповідно до ч. 5 ст. 4 Повітряного кодексу України державне регулювання вказаної сфери суспільних відносин здійснює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики в сфері транспорту [4], тобто Мінінфраструктури. Так, серед нормативно-правових актів даного центрального органу виконавчої влади, на основі яких здійснюється державне регулювання діяльності аеропортів і цивільних аеродромів, слід назвати наступні: наказ Міністерства транспорту України від 1 липня 2003 року № 472, яким затверджено Методичні рекомендації формування ставок аеропортових зборів за обслуговування повітряних суден і пасажирів в аеропортах України; наказ Мінінфраструктури від 30 листопада 2012 року № 721, яким затверджено Порядок погодження місця розташування та висоти об'єктів на приаеродромних територіях та об'єктів, діяльність яких може

вплинути на безпеку польотів і роботу радіотехнічних приладів цивільної авіації; тощо.

Ще одним суб'єктом, який здійснює безпосереднє державне регулювання діяльності аеропортів і цивільних аеродромів, є Державіаслужба. Так, відповідно до ст. 64 Повітряного кодексу України цивільні аеродроми підлягають державній реєстрації шляхом їх включення до Державного реєстру аеродромів цивільної авіації України, який веде Державіаслужба [4]. Єдиний порядок реєстрації аеродромів та їх занесення до Державного реєстру цивільних аеродромів України визначено в Правилах реєстрації цивільних аеродромів України, затверджених наказом Державної служби України з нагляду за забезпеченням безпеки авіації від 25 жовтня 2005 року № 795 [11]. Окрім цього, слід вказати на те, що цивільні аеродроми України відповідно до ст. 65 Повітряного кодексу України підлягають сертифікації, що включає в себе оцінку всіх елементів й об'єктів аеродрому на відповідність вимогам, установленим авіаційними правилами України [4]. У свою чергу, Авіаційні правила України «Технічні вимоги та адміністративні процедури для сертифікації аеродромів», затверджено наказом Державіаслужби від 6 листопада 2017 року № 849 [12].

З наведеного слідує, що основними засобами, за допомогою яких Державіаслужба здійснює державне регулювання діяльності аеропортів і цивільних аеродромів, є здійснення державної реєстрації та сертифікації останніх, перевірка їх діяльності на предмет відповідності відповідним авіаційним правилам, затвердження таких правил шляхом видання відповідного нормативно-правового акта. Окрім цього, задля здійснення державного регулювання вказаної сфери суспільних відносин Державіаслужба приймає численну кількість відповідних нормативно-правових актів, наприклад: наказ Державіаслужби від 22 жовтня 2013 року № 797, яким затверджено Методичні рекомендації щодо розроблення Інструкцій з виконання польотів (використання повітряного простору) в районі аеродромів, злітно-посадкових майданчиків; наказ Державіаслужби від 5 вересня 2014 року № 591, яким затверджено Порядок організації проведення сертифікації аеродромів (вертодромів), визначення придатності до експлуатації злітно-посадкових майданчиків та подальший їх моніторинг; тощо.

Висновки. Отже, державне регулювання діяльності аеропортів і цивільних аеродромів здійснюється значною кількістю суб'єктів, яких умовно можна поділити на дві групи. До першої слід віднести суб'єктів, для яких здійснення державного регулювання діяльності аеропортів і цивільних аеродромів не є їх основним функціональним призначенням, – Верховна Рада України, Президент України та Кабінет Міністрів України. Дру-

гу групу становлять суб'єкти, відповідальні за безпосереднє державне регулювання діяльності аеропортів і цивільних аеродромів, – Мінінфраструктура та Державіаслужба. Державне регулювання зазначеної сфери суспільних відносин буде здійснюватися за допомогою значної кількості засобів, основним серед яких є видання відповідного нормативно-правового акта. На сьогодні існує значна кількість таких нормативно-правових актів, з огляду на що вони були розглянуті нами з урахуванням юридичної сили окремого з них. Окрім цього, державне регулювання діяльності аеропортів і цивільних аеродромів здійснюється за допомогою встановлення заборон і наданням дозволів, державної реєстрації, сертифікації, перевірок такої діяльності тощо. Усі ці засоби реалізуються компетентними суб'єктами з метою керування поведінкою аеропортів і цивільних аеродромів, підвищення ефективності їх діяльності, підтримання даної сфери суспільних відносин у нормальному стані, а також недопущення правопорушень. На підставі чого під державним регулюванням діяльності аеропортів і цивільних аеродромів слід розуміти діяльність уповноважених суб'єктів, що здійснюється ними шляхом реалізації комплексу законодавчо закріплених засобів задля керування поведінкою аеропортів і цивільних аеродромів, підвищення ефективності їх діяльності, підтримання даної сфери суспільних відносин у нормальному стані, а також недопущення правопорушень.

Література

1. Чомахашвілі О.Ш. Адміністративне правове регулювання охорони прав на промислові зразки в Україні : дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. Ірпінь, 2008. 217 с.
2. Юридична енциклопедія: В 6 т. / Редкол.: Ю.С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. К.: «Укр. енцикл.», 1998. Т. 2: Д – Й. 1999. 744 с.
3. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96 ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
4. Повітряний кодекс України: Закон України: від 19 трав. 2011 р. № 3393-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 48-49. Ст. 536.
5. Про концесію: закон України від 03.10.2019 № 155-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 48. Ст. 325.
6. Про державно-приватне партнерство: закон України від 01.07.2010 № 2404-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 40. Ст. 524.
7. Редакцією стратегії розвитку інфраструктури до 2030 року передбачається прийняття Закону України «Про аеропорти» / Економіка / Укрінформ. Мультимедійна платформа інововлення України. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2305171-zakon-pro-aeroporti-spriatime-rozvitku-aviarinku-v-ukraini-eksperti.html>.
8. Про затвердження Концепції реформування транспортного сектору економіки: постанова Кабінету Міністрів України від 09.10.2000 № 1684. *Офіційний вісник України*. 2000. № 46. Ст. 1994.

9. Про схвалення Державної програми розвитку транспортно-дорожнього комплексу на 2000–2004 роки: постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2000 № 1931 // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1931-2000-p>.

10. Про заходи щодо виконання плану законопроектної роботи на 2001 р. : наказ Міністерства транспорту України від 06.12.2001 № 419. *Транспорт України – нормативне регулювання*. 2001. № 13.

11. Про затвердження Правил реєстрації цивільних аеродромів України: наказ Державної служби України з нагляду за забезпеченням безпеки авіації від 25.10.2005 № 795. *Офіційний вісник України*. 2005. № 46. Ст. 2917.

12. Про затвердження Авіаційних правил України «Технічні вимоги та адміністративні процедури для сертифікації аеродромів»: наказ Державної авіаційної служби України від 06.11.2017 № 849. *Офіційний вісник України*. 2018. № 5. Ст. 226.

Анотація

Брусакова О. В. Державне регулювання діяльності аеропортів і цивільних аеродромів. – Стаття.

У статті наголошується на важливості визначення сутності та змісту державного регулювання діяльності аеропортів і цивільних аеродромів. Запропоновано авторське визначення поняття «державне регулювання діяльності аеропортів і цивільних аеродромів». Здійснено аналіз нормативно-правових актів, на рівні яких закріплено правові засади діяльності аеропортів і цивільних аеродромів, з урахуванням їх юридичної сили.

Ключові слова: державне регулювання, правові засади, правове регулювання, аеропорти, аеродроми.

Аннотация

Брусакова О. В. Государственное регулирование деятельности аэропортов и гражданских аэродромов. – Статья.

В статье подчеркивается важность определения сущности и содержания государственного регулирования деятельности аэропортов и гражданских аэродромов. Предложено авторское определение понятия «государственное регулирование деятельности аэропортов и гражданских аэродромов». Осуществлен анализ нормативно-правовых актов, на уровне которых закреплены правовые основы деятельности аэропортов и гражданских аэродромов, с учетом их юридической силы.

Ключевые слова: государственное регулирование, правовые основы, правовое регулирование, аэропорты, аэродромы.

Summary

Brusakova O. V. State regulation of the activities of airports and civilian airfields. – Article.

In the article it has been emphasized the importance of defining the concept and content of the state regulation of the activities of airports and civilian airfields. The author has defined the concept of “state regulation of the activities of airports and civilian airfields”. The author has proposed to consider the peculiarities of state regulation of the activity of airports and civil airports taking into account several aspects: the purpose of such regulation; entities authorized to carry out such activities; the means by which the influence on the specified sphere of public relations is exercised. It should be borne in mind that all of the following aspects of state regulation of the investigated type of activity have found their objectification in the provisions of the relevant legal act. It has

been analyzed the normative-legal acts, at the level of which the legal bases of realization of state regulation of the activities of airports and civilian airfields are fixed, taking into account their legal force. The state regulation of airports and civilian airports is carried out by a large number of entities, which can be divided into two groups. The first should include entities for which the state regulation of the activities of airports and civilian airports is

not their main functional purpose – the Verkhovna Rada of Ukraine, the President of Ukraine and the Cabinet of Ministers of Ukraine. The second group consists of entities responsible for direct state regulation of airports and civilian airports, the Ministry of Infrastructure and the State Aviation Service.

Key words: state regulation, legal principles, legal regulation, airports, airfields.